

Postoje české veřejnosti k zaměstnávání cizinců – březen 2011

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2011, v11-03</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>7. – 14. 3. 2011</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1306</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.46, OV.49</i>
Zveřejněno dne:	<i>26. dubna 2011</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V rámci svého březnového šetření CVVM zkoumalo názory české veřejnosti na to, jak by se mělo přistupovat k zaměstnávání cizinců. Konkrétně šetření zjišťovalo obecný postoj občanů k zaměstnávání cizinců a dále i některé dílčí názory na tuto problematiku, na které se zaměřila baterie výroků, s nimiž respondenti vyjadřovali buď souhlas, nebo nesouhlas.

Tabulka 1: Zaměstnávání cizinců v ČR¹ (%)

	5/2003	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011
rozhodně ano	5	11	7	9	7
spíše ano	40	57	48	46	48
spíše ne	35	21	28	31	31
rozhodně ne	9	4	8	8	8
neví	11	7	9	6	6

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Pokud jde o obecný postoj veřejnosti k zaměstnávání cizinců (viz tabulku 1), zřetelně nadpoloviční většina občanů (55 %) to považuje za správné, zatímco asi dvě pětiny (39 %) vyjadřují opak. Od posledního výzkumu z března loňského roku se výsledek statisticky významně neposunul, avšak v porovnání s rokem 2008 je podpora zaměstnávání cizinců výrazně nižší. I navzdory tomu ovšem

¹ Otázka: „Domníváte se, že je správné zaměstnávat cizince v ČR? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“

oproti roku 2003 stále zůstává patrný posun ve prospěch souhlasného postoje k zaměstnávání cizinců, když tehdy byly oba podíly vyrovnané.

Podrobnější analýza ukázala, že podpora zaměstnávání cizinců roste se stupněm dokončeného vzdělání a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti respondenta. Relativně vyšší podporu zaměstnávání cizinců šetření zaznamenalo také mezi vysoce kvalifikovanými odbornými nebo vedoucími pracovníky a voliči ODS nebo TOP 09. Naopak nesouhlas se zaměstnáváním cizinců častěji zazníval od dotázaných nad 60 let, důchodců, nezaměstnaných, respondentů, kteří současnou ekonomickou situaci v ČR hodnotí jako špatnou, stoupenců KSČM a rozhodnutých nevoličů.

Tabulka 2: Souhlas/nesouhlas s výroky (%)

	5/2003	3/2008	3/2009	3/2010	3/2011
Při přijímání do práce je správné upřednostňovat cizince ze zemí EU oproti jiným cizincům.	29/54	37/49	41/45	42/42	48/42
Levná cizí pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů.	83/12	66/28	78/17	81/14	81/16
Příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce.	58/26	59/20	53/25	53/27	52/34
Cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem.	63/28	62/30	66/26	63/29	68/27
Zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností.	81/12	69/20	78/14	76/15	76/18

Pozn.: Údaje v procentech, dopočet do 100 % ke každé dvojici tvoří odpovědi „neví“.

Respondenti se rovněž vyjadřovali k baterii výroků týkajících se působení cizinců na českém trhu práce (viz tabulku 2). Výsledky ukazují, že většina občanů se kloní k názoru, že cizí levná pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů a že zaměstnávání cizinců by se mělo omezit v oblastech s vysokou nezaměstnaností. Obdobně převažuje i mínění, že cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o které čeští uchazeči o práci nemají zájem. V otázce, zda by při přijímání do práce měli být upřednostňováni cizinci ze zemí EU před ostatními, je česká veřejnost značně rozpolcená, když souhlas s upřednostňováním cizinců z EU vyjadřuje necelá polovina dotázaných (48 %) a nesouhlas více než dvě pětiny (42 %). Nicméně v tomto případě je od roku 2003 patrný kontinuální posun ve prospěch upřednostňování uchazečů o práci ze zemí EU, který byl původně zřetelně menšinový a který v letošním šetření vůbec poprvé mírně převládá. O málo více než polovina Čechů souhlasí s tím, že příliv zahraničního kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce, naopak asi třetina dotázaných v šetření uvedla opak. Oproti šetření z minulého roku se kromě již výše naznačeného posunu ve prospěch souhlasu s upřednostňováním uchazečů o práci ze zemí EU objevil sedmibodový nárůst podílu nesouhlasu s tím, že příliv cizího kapitálu zlepšuje situaci na našem trhu práce, a pětiprocentní vzestup podílu souhlasu s výrokem, že cizinci by se měli zaměstnávat jen v profesích, o něž občané ČR nemají zájem. Názor, že levná cizí pracovní síla ohrožuje současné zaměstnávání českých občanů, je pak v současné době výrazně častější, než jak jej zaznamenalo obdobné šetření v březnu 2008, což pravděpodobně souvisí s nedávnou ekonomickou krizí.